

**PROJEKTAS „LIETUVOS KVALIFIKACIJŲ SISTEMOS PLĖTRA (I ETAPAS)“
PROJEKTO KODAS NR. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001**

PROFESINIO STANDARTO IŠORINIO VERTINIMO FORMA

Vertinamo profesinio standarto pavadinimas	CHEMIJOS GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS PROFESINIS STANDARTAS
--	--

Profesinio standarto vertinimo kriterijai	Vertinimas (tinkama / taisytina)	Profesinio standarto išorės vertintojo komentarai / pastabos / siūlymai
1. Profesinio standarto pavadinimas <i>(vertinama, ar siūlomas profesinio standarto pavadinimas apima aprašomą ūkio sektorių, yra atpažįstamas profesinėje bendruomenėje)</i>	tikslintina	Standartas skirtas ne tik chemijos gaminių gamybos sričiai, bet ir gyvosios gamtos srities mokslams (biochemija, biotechnologija), todėl logiška būtų tikslinti standarto pavadinimą į „Chemijos ir biotechnologijos gaminių gamybos sektoriaus profesinis standartas“, kad būtų atpažįstama profesinėje bendruomenėje.
2. Ūkio sektoriaus ir jo posektorių (jei išskiriami) apibrėžimas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių <i>(vertinama, ar remiantis EVRK pateikta glausta informacija apie ūkio sektorių, posektorius ir jiems būdingas veiklas)</i>	tinkama	Standartas apima visą chemijos ir biochemijos gaminių gamybos (nuo 19 iki 23p. pagal EVRK) sektorių, kur gamybos rezultate gaunamas galutinis produktas, tinkamas naudojimui; todėl apibrėžimas „chemijos gaminių gamybos“ tinkamas; jis būtų dar tikslesnis, papildžius fraze „ir biotechnologijos“
3. Pagrindinės ūkio sektoriaus ir jo posektorių (jei išskiriami) veiklų sritys <i>(vertinama, ar apibūdintos kiekvieno posektoriaus veiklos sritys (veiklos procesai))</i>	Iš esmės tinkama , nors kai kuriose vietose gali būti patikslintos detalės	Chemijos pramonės įmonėse gamybos metu vyksta fiziniai ir cheminiai procesai padidintos profesinės rizikos sąlygomis; riziką sukelia pavojingos cheminės medžiagos, aukšta temperatūra, didelis slėgis, triukšmas, vibracija, dulkės ir kt. neigiami faktoriai, todėl visoms chemijos gaminių gamyboms yra bendros ir labai svarbios dvi dedamosios, tai: a) Saugos, aplinkosaugos, atliekų utilizavimo reikalavimų, darbo su pavojingomis cheminėmis medžiagomis reikalavimų, avarinių situacijų valdymo, darbo padidintos profesinės rizikos sąlygomis išmanymas ir jų laikymasis;

		<p>b) gaminio gamybos technologijos išmanymas ir valdymas, gamybos metu valdant vykstančius fiziko-cheminius procesus, profesionaliai naudojant technologinius aparatus ir kontroliuojant technologinio proceso parametrus bei gaminamų produktų kokybę.</p> <p>Standarte išvardintos pagrindinės veiklų sritys, būdingos visiems Standarto 4p. išvardintiems chemijos gaminių gamybos sektoriaus objektams.</p>
<p>4. Ūkio sektoriaus kvalifikacijų sąrašas (vertinama, ar ūkio sektoriaus kvalifikacijų sąrašas apima visas svarbiausias sektoriui būdingas kvalifikacijas, o pasiūlytų kvalifikacijų pavadinimai yra informatyvūs ir tinkami, ar pasiūlytos kvalifikacijos yra aktualios, prasmingos, reikalingos)</p>	tinkama	<p>Standartas apima 12 kvalifikacijų, pradedant darbininkiškoms ir baigiant magistriniu (ar net doktorantūros) lygiu. Aš vertinau darbininkiškoms profesijoms (III ir IV lygiai) skirtas 4 kvalifikacijas ir 4 jų specializacijas. Kvalifikacijos nėra detalizuotos kiekvienai atskirai Standarte išvardintai chemijos gaminių gamybai (žr. Standarto II skyriaus 4p.), tačiau iš pateiktų kvalifikacijų apibūdinimo nesudėtinga pasirinkti, pagal kurią iš jų rengti mokymo programą, atliepančią rinkos lūkesčius.</p>
<p>5. Tarpsektorinės kvalifikacijos (jei taikoma) (vertinama, ar tarpsektorinių kvalifikacijų sąraše yra nurodytos visos svarbiausios ūkio sektoriuje esančios tarpsektorinės kvalifikacijos, kvalifikacijų pavadinimai yra informatyvūs ir tinkami)</p>	netaikoma	

II. LAISVOS FORMOS RECENZIJĄ

(pateikiami išorės vertintojo komentarai, pastabos, pasiūlymai profesiniam standartui tobulinti)

Logiškiau buvo biochemiją ir biotechnologijas dėti prie gyvosios gamtos srities mokslų, pvz. biologijos, biomedicinos, farmacijos, o čia palikti grynai chemijos pramonės šakų gamybas. Bet jei nebuvo kitos išeities – tuomet tikslinga papildyti pavadinimą, kad būtų atpažįstama profesinėje bendruomenėje;

Keliose kvalifikacijose kompetencijų ribose yra frazė apie pirmos medicininės pagalbos teikimo mokymą; Mano manymu, reiktų išbraukti, kadangi mokyti teikti pirmą med.pagalbą turi teisę medicinos įstaigos, turinčios šiai veiklai spec.licenciją; (TAR, 2017-04-25, Nr. 06898: cituoju:., 2.2. *Mokymo vykdytojas – juridinis ar fizinis asmuo, turintis teisę verstis privalomuoju pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių ir (ar)mokymu*“); Kita vertus, galbūt turima omenyje, kad mokymo įstaigos samdys licencijuotus paslaugų teikėjus, kad pravesių kursus pagal LR SAM patvirtintą mok. programą, skirtą darbuotojams, dirbantiems profesinės rizikos sąlygomis;

Detalesnis kvalifikacijų vertinimas:

Chemijos produktų gamybos operatorius. LTKS III

Kvalifikacijos apibūdinime gana detaliai aprašomos tipinės darbo priemonės. Pagal jas sprendžiama, kokiai chemijos gaminių gamybai taikoma ši kvalifikacija ir rengiama mokymo programa (tai, pvz. mineralinių medžiagų gaminių gamybai, stiklo ir stiklo plastiko gamybai, gumos gaminių gamybai, dažų gamybai, organinių tirpiklių, šarminių tirpalų, paviršiaus šlavinimo rūgščių tirpalų ir pan.); Saugos klausimai pateikti tinkamai; Kompetencijos p. 2.3 ribose tikslinga papildyti fraze apie gaminių gamybos proceso kontrolę bei pagamintų produktų kokybės kontrolę; Specializacijai „1. Gaminių elektrocheminis dengimas (LTKS III)“ pastabų nėra – viskas itin detaliai ir nuosekliai išdėstyta.

Chemijos gaminių gamybos technologinių įrenginių operatorius. LTKS IV

Kvalifikacijos apibūdinimas rodo, jog ši kvalifikacija skirta rengti darbuotojus didžiosioms Respublikos chemijos gaminių gamykloms (pvz. Achemai, Lifosai, ORLEN Lietuva), kur vyksta sudėtingi technologiniai procesai, gaminami organinės arba neorganinės kilmės chemijos produktai. Kompetencijos ir kompetencijų ribos išdėstytos detaliai ir tinkamai. *Specializacija 1. Naftos perdirbimas (LTKS IV)* - kompetencijos ir jų ribos aprašytos detaliai ir profesionaliai; praktiškai tai jau parengta mokymo programa; *Specializacija 2. Trašų gamyba (LTKS IV)* - kompetencijos ir jų ribos aprašytos tinkamai ir detaliai.

Chemijos laborantas. LTKS IV

Kvalifikacijos apibūdinime išvardintos darbo priemonės, darbo sąlygos bei veiklos objektas tinkamai. Kvalifikacijos vienetai išdėstyti nuosekliai. Kompetencijos ir jų ribos tinkamos. Kompetenciją 3.1. siūlau papildyti fraze apie avarinių situacijų valdymą laboratorijoje (pvz. esant uždujinimui, neveikiant ventiliacijai, kilus gaisrui ar išsiliejus pavojingai cheminei medžiagai). Laboratorinių analizių atlikimo technologija išdėstyta detaliai ir profesionaliai. *Specializacija 2. Naftos, naftos produktų ir alternatyviųjų degalų kokybės kontrolė (LTKS IV)* - kompetencijų vienetai išvardinti, kompetencijų ribos tinkamos ir aktualios; papildomai akcentuočiau apie darbų saugos reikalavimus laboratorijoje, avarinių situacijų valdymą, pvz. kompetencijos vienetą 2.1. siūlau papildyti fraze apie avarinių situacijų valdymą laboratorijoje (pvz. esant uždujinimui, neveikiant ventiliacijai, kilus gaisrui ar išsiliejus pavojingai cheminei medžiagai). Laboratorinių analizių atlikimo technologija išdėstyta detaliai ir profesionaliai.

Naftos produktų operatorius, LTKS IV

Kvalifikacijos apibūdinime išskirtinai gerai detalizuotas veiklos objektas, tipinės darbo priemonės bei darbo sąlygos; kvalifikacijos vienetai labai aiškūs, nuosekliai išdėstyti; kompetencijos ribos išsamios ir detalios – praktiškai tai yra parengta mokymo programa. *Specializacija 1. Prekyba naftos ir kitais produktais degalinėse (LTKS IV)* - kompetencijoms ir jų riboms pastabų nėra - viskas dalykiška, logiška ir nuoseklu.

Pačiame Standarto Projekte, tose vietose, kur vertinime pastabas teikiau, parašiau ir komentarus.

III. Vertinimo išvada

- Pritariu profesinio standarto projektui
- X Pritariu profesinio standarto projektui su sąlyga, kad profesinio standarto projektas bus patobulintas pagal nurodytas pastabas ir siūlymus
- Nepritariu profesinio standarto projektui, siūlau jį grąžinti rengėjams taisyti